

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

YASAL DÜZENLEMELER

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

Ereğli Kömür Havzası'na İlişkin Yasalar (1921)

114 Sayılı Zonguldak ve Ereğli Havza-i Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amele Menafi-i Umumiyesine Olarak Furuhtuna Dair Kanun

Elverişli olmadığı için madenciler tarafından kullanılmayan ve maden ocakları civarında bırakılan kömür tozlarının satılıp elde edilen gelirin **işçiler yararına** kullanılması düzenlenmiştir.

*Daha sonra **Kömür Yıkama Lavvarları** (Kömür Yıkama Tesisi) yapılmış ve yasa işlemez hale gelmiştir.*

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

151 sayılı Ereğli Havza-i Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun

- Bu yasayla **bireysel iş ilişkileri** alanında geniş koruyucu önlemler getirilmekte, **sosyal sigortalar** konusunda düzenlemeler yapılmıştır.
- Madenlerde **ZORUNLU ÇALIŞTIRILMAYA** son verilmiştir.
- Çalışma süresi günlük **8 saat** ile sınırlandırılmıştır (fazlası gönüllülük esas ve **İKİ KAT ÜCRETE** tabidir)
- **Asgari Ücret Düzenlemesi** yapılmıştır ve üçlü bir yapıda bunun belirleneceği ifade edilmiştir (**İktisat Vekaleti, Amele Birliği ve İşveren Temsilcileri**)
- **Madenlerde** işçiler için **Amele Koşulları** yapılması kuralı gelmiştir
- Madende çalışanlar için İHTİYAT ve TEAVÜN sandıkları kurulması ile **iş kazasına** uğrayan işçiler için yapılan düzenlemeler vardır.

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

YASAL DÜZENLEMELER

**151 sayılı Ereğli Havza-i Fahmiyesi
Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun**

Cahit Talas bu yasayı ilk iş kanunu olarak değerlendirmiş,

Mesut Gülmez ise yasanın tam anlamı ile uygulanmadığını ifade etmiştir.

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

YASAL DÜZENLEMELER

1924 Anayasası Temel Özellikleri

- Bireyci bir anayasadır.
- Özgürlükçü bir anayasadır.
- Sosyal değildir, kişinin kendi yaşamını kendi düzeltmesi esası vardır
- Klasik-bireysel hak ve özgürlüklere yer verilmiştir
 - Yasa önünde eşitlik ilkesi ve hakkı ile her türlü ayrıcalığın yasaklanması ilkesi vardır
 - Kişi dokunulmazlığı, vicdan, düşünce, söz, yayın, seyahat, sözleşme, çalışma, mülk edinme, malını kullanma, toplantı, dernek ve ortaklık kurma hakları verilmiştir...

TÜRK SOSYAL POLİTİKASININ GELİŞİMİ

1924 Anayasası Çalışma İlişkileri Açısından

1924 Anayasası'nda, çalışma ilişkileriyle ilgili olarak;

- Sendika, Toplu Pazarlık, Grev
- Sosyal Güvenlik, Sağlık, Konut gibi Ekonomik ve Sosyal Haklara

HİÇ YER VERİLMEMİŞTİR.

Ekonomik ve sosyal haklarla ilgili tanınmış tek hak; **Parasız İlköğretim Hakkı ve Zorunluluğudur.**

- Ekonomik ve sosyal hakların doğuşu ve gelişimi 1. Dünya Savaşı sonrasında gelişmeye başlamış (1919 ILO'nun Kuruluşu)
- Ekonomik ve sosyal hakların Anayasal düzeyde tanınması ise özellikle iki dünya savaşı arası dönemde yaygın bir akım halini almıştır (1944 Filadelfiya Beyannamesi)